

THỜI LƯỢNG CHỦ ĐỀ: 4 tiết
MỤC TIÊU

- **Trọng tâm:** Khám phá, nhận biết một số làn điệu dân ca và nhạc cụ dân tộc của Việt Nam.
- Biết lắng nghe và vận động theo bài đồng dao *Nu na nu nống*.
- Hát được bài *Lí cây xanh*.
- Nhận biết và đọc được cao độ các nốt Đô, Rê, Mi, Son, La theo kí hiệu bàn tay và tự tạo mẫu âm theo cách riêng.
- Biết nêu cảm nhận sau khi nghe câu chuyện âm nhạc *Thạch Sanh*.
- Sử dụng được tambourine, thanh phách và vận động cơ thể. Biết gõ đệm cho bài hát *Lí cây xanh*.

YCCD VỀ PHẨM CHẤT VÀ NĂNG LỰC CHUNG

- Yêu quê hương, yêu Tổ quốc, tôn trọng các biểu trưng của đất nước.
- Ham học hỏi, thích đọc sách để mở rộng hiểu biết.
- Có khả năng tổng kết và trình bày được những điều đã học.
- Năng lực giao tiếp và hợp tác.

YCCD VỀ NĂNG LỰC ÂM NHẠC

- Bước đầu cảm nhận được vẻ đẹp của các tác phẩm âm nhạc: dân ca và nhạc cụ dân tộc.
- Biết chia sẻ hiểu biết về âm nhạc với người khác.
- Biết lắng nghe và vận động cơ thể phù hợp với nhịp điệu.
- Hát rõ lời và thuộc lời. Nêu được tên bài hát.
- Bước đầu đọc đúng cao độ và trường độ các nốt nhạc.
- Bước đầu chơi nhạc cụ đúng tư thế, đúng cách, biết sử dụng nhạc cụ để đệm cho bài hát.
- Nêu được tên các nhân vật yêu thích, kể lại được câu chuyện theo hình ảnh minh họa.

- Nghe trích đoạn biểu diễn nhạc Cung đình Huế bài *Tông quân*
- Xem tranh và sáng tạo vận động chơi nhạc cụ

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC: Khám phá

Mục tiêu: Khám phá, nhận biết thể loại nhạc Cung đình Huế và một số nhạc cụ dân tộc Việt Nam.

YCCD về năng lực âm nhạc: Bước đầu cảm nhận được vẻ đẹp của các tác phẩm âm nhạc: dân ca và nhạc cụ dân tộc.

Gợi ý:

- GV cho HS xem một số video biểu diễn có các nhạc cụ dân tộc và một số làn điệu dân ca. Hướng HS đến việc hình thành tình cảm và nhận biết về nét đẹp của âm nhạc dân tộc thông qua việc tiếp xúc với nhạc cụ và nghe một số làn điệu dân ca nổi tiếng.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

- Bức tranh mô tả hình ảnh quê hương;
- Bảng tương tác (nếu có);
- Hình ảnh các sự vật có tích hợp âm thanh các làn điệu dân ca;
- Các nhạc cụ dân tộc trực quan;
- Nhạc cụ gõ đơn giản;
- Trích đoạn nhạc Cung đình Huế: *Tồng quân* (PL, tr.93).

 Track 12: Tồng quân

ĐÁNH GIÁ

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Phân biệt được âm thanh của một số loại nhạc cụ dân tộc và gọi tên;
- Nghe và vận động đúng động tác theo nhạc;
- Nêu cảm nhận của bản thân khi nghe trích đoạn nhạc Cung đình Huế

Câu hỏi gợi ý:

- a. Em đã từng nghe một số làn điệu dân ca nào? Em nghe trong hoàn cảnh nào?
- b. Em đã bao giờ xem video biểu diễn nhạc cụ dân tộc? ví dụ như: *cải lương, múa lân,...*
- c. Nhạc cụ dân tộc nào mà em đã từng được biết?

- GV có thể giới thiệu một số nhạc cụ truyền thống của dân tộc, có thể lựa chọn những nhạc cụ là đặc trưng của từng vùng miền khác nhau.

- GV cho HS nghe trích đoạn biểu diễn nhạc Cung đình Huế: *Tồng quân* (GV có thể lựa chọn một tác phẩm khác để thay thế).

Lưu ý: Các bước dạy học theo hướng dẫn ở **Phần một.V.6.**

Yêu cầu HS nhận biết và nêu tên được một số loại nhạc cụ dân tộc và tên một số bài hát dân ca mà em biết. Đó chính là những nét đặc trưng của âm nhạc dân tộc Việt Nam.

Lồng ghép giáo dục phẩm chất yêu nước: yêu quê hương, các giá trị truyền thống của dân tộc,... cho HS.

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC: Nghe nhạc

Mục tiêu: Biết lắng nghe và vận động theo bài đồng dao *Nu na nu nống*.

YCCD về năng lực âm nhạc: Biết lắng nghe và vận động cơ thể phù hợp với nhịp điệu.

Gợi ý:

- GV giới thiệu bài hát;
- GV hướng dẫn trò chơi *Nu na nu nống*, sau đó mở nhạc để HS vừa nghe vừa thực hiện trò chơi.

Lưu ý: Các bước dạy học theo hướng dẫn ở **Phần một.V.1.2**.

Không nghe nhạc một cách thụ động, nên vừa nghe vừa thực hiện vận động cùng một lúc.

• Nghe và vận động theo bài *Nu na nu nống* – đồng dao Bắc Bộ

LÍ CÂY XANH

Dân ca Nam Bộ
Đau đớn và kiêu: Trần Hữu Tường

Vũ phách

CÁI cây xanh xanh, thì
lá cũng xanh. Chín đậu trên
cành, chín hái lủi lủi,
lủi lủi, ha ha ha ha ha.

• Vì sao em không nên hái hoa, bẻ cành?

58

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC: Hát

Mục tiêu: Hát được bài *Lí cây xanh*; hiểu nội dung bài hát thông qua lời ca.

YCCD về năng lực âm nhạc: Bước đầu biết hát với giọng hát tự nhiên. Hát rõ lời và thuộc lời. Nêu được tên bài hát.

Gợi ý:

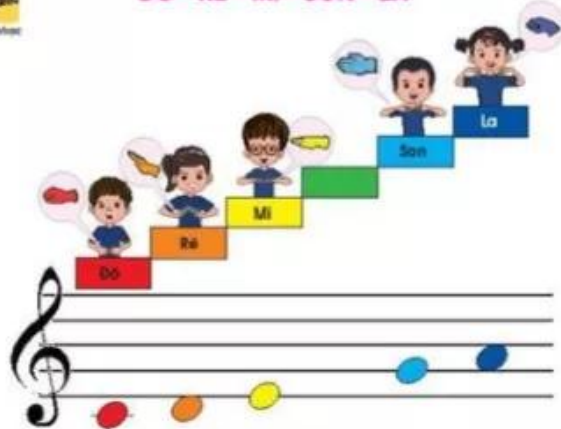
- GV cần giới thiệu hình ảnh miền Nam trù phú: sông nước, cánh đồng, ghe thuyền,... Từ đó hình thành phẩm chất cho HS biết yêu mến quê hương, ý thức giữ gìn những nét đẹp truyền thống của Việt Nam.
- GV nên cho HS kết hợp việc hát với vận động cơ thể hoặc nhạc cụ gõ đơn giản.

Lưu ý: Các bước dạy học theo hướng dẫn ở **Phần một.V.2.2**.

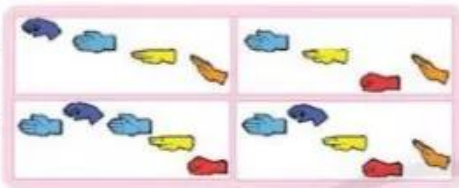
Lồng ghép giáo dục phẩm chất yêu nước, trách nhiệm: yêu thiên nhiên, bảo vệ các loài vật,... cho HS.

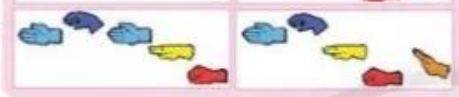
ĐỒ - RÊ - MI - SON - LA

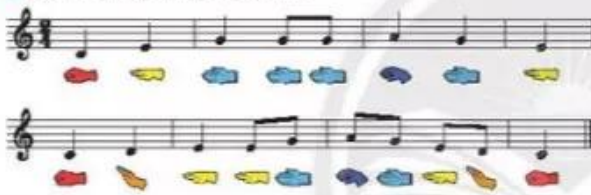
Mẫu 4 âm:

Mẫu 5 âm:

• Thực hành đọc nhạc theo mẫu

59

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC: Đọc nhạc

Mục tiêu: Nhận biết và đọc được cao độ các nốt Đồ, Rê,

Mi, Son, La theo kí hiệu bàn tay. Biết vận động và cảm thụ âm thanh theo nốt nhạc.

YCCD về năng lực âm nhạc: Đọc đúng tên nốt; bước đầu đọc đúng cao độ và trường độ các nốt nhạc.

Phương pháp: Đọc nhạc bằng bàn tay (hand signs).

Gợi ý:

- GV tổ chức trò chơi theo sơ đồ mẫu nốt nhạc kí hiệu bàn tay và yêu cầu các HS thực hiện.

Ví dụ: dựa vào sơ đồ trên, em hãy tự tạo một mẫu 5 âm theo kí hiệu nốt nhạc bàn tay của riêng mình.

- GV cho HS luyện tập mẫu 4 âm, mẫu 5 âm (theo như SGK) và yêu cầu HS tự tạo mẫu âm riêng cho mình.

Lưu ý: Các bước dạy học theo hướng dẫn ở Phần một.V.3.2.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

- Nhạc bài đồng dao *Nu na nu nống* (PL, tr.93);
- Văn bản nhạc bài hát *Lí cây xanh*, nhạc nền;
- Đàn phím điện tử hoặc đàn piano;
- Nhạc cụ gõ đơn giản;
- Hình ảnh kí hiệu nốt nhạc bàn tay.

Track 13: Nu na nu nống

Track 14: Lí cây xanh

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Hát được bài hát *Lí cây xanh*;
- Tạo ra mẫu âm bằng kí hiệu nốt nhạc bàn tay.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Nghe và vận động đúng động tác theo nhạc;
- Quan sát và thực hiện đúng mẫu đọc nhạc theo kí hiệu bàn tay;
- Nếu cảm nhận về bài đồng dao *Nu na nu nống*.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

- Biết sáng tạo mẫu đọc nhạc theo kí hiệu bàn tay.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

- Bảng tương tác;
- Tranh minh hoạ câu chuyện.
- **Video clip 4:** Câu chuyện tiếng đàn Thạch Sanh

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC: Thường thức âm nhạc: Câu chuyện âm nhạc

Mục tiêu: Biết nêu cảm nhận sau khi nghe *Câu chuyện tiếng đàn Thạch Sanh*.

YCCD về năng lực âm nhạc: Nêu được tên các nhân vật yêu thích, kể lại được câu chuyện theo hình ảnh minh hoạ.

Gợi ý:

- GV giới thiệu một số nhạc cụ truyền thống Việt Nam bằng hình ảnh hoặc nhạc cụ trực quan: đàn bầu, tranh, nhị,... GV cho HS nghe âm thanh của nhạc cụ hoặc đánh trên đàn để HS cảm nhận, trải nghiệm về nhạc cụ dân tộc Việt Nam;
- GV có thể dựa trên nội dung câu chuyện mà kể theo cách sáng tạo riêng của mình; chú ý cho HS hát nói lại 2 câu hát có trong câu chuyện: “*Đàn kêu tích tịch trở về*” / “*Đàn kêu bỏ kiếm về quê*”.
- GV đặt câu hỏi phát triển phẩm chất cho HS sau khi học xong câu chuyện âm nhạc. Ví dụ: Trong truyện, Thạch Sanh đã làm gì để chống lại quân giặc của các nước chư hầu?..

Lưu ý: Các bước dạy học theo hướng dẫn ở **Phần một.V.5.4**.

Lồng ghép giáo dục phẩm chất yêu nước: yêu quê hương, đất nước, yêu thiên nhiên,... cho HS.

Nhà vua lập tức bắt giam Lý Thông và gả công chúa cho Thạch Sanh.

Khi quân các nước chư hầu kéo đến vây thành. Thạch Sanh mang đàn ra gảy. Nghe tiếng đàn, quân giặc hoảng binh khi rút quân về nước.

- Qua câu chuyện, em thấy tác động của âm nhạc đối với cuộc sống như thế nào?

61

Chân trời sáng

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Hát được câu hát có trong câu chuyện.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Hiểu được khái quát nội dung câu chuyện âm nhạc và kể lại theo cách riêng.

CÂU CHUYỆN THẠCH SANH

Tác giả: Phan Trấn Bằng

Phỏng theo truyện dân gian Thạch Sanh

Khi được Thạch Sanh cứu thoát khỏi hang đại bàng tinh, thấy Lý Thông lấp hang mưu hại Thạch Sanh, công chúa quá uất ức nên hoá cảm.

Ở dưới hang, Thạch Sanh lại cứu được con trai vua Thủy Tề và được vua mời xuống thăm thủy cung. Vua Thủy Tề tặng chàng một chiếc đàn và đưa chàng về nơi gốc đa lều cũ.

Sợ lộ, Lý Thông vu oan cho Thạch Sanh và giam chàng vào ngục tối. Trong ngục, Thạch Sanh lấy đàn ra gảy. **"Đàn kêu tích tịch tình tang. Ai đem công chúa dưới hang trở về"**. Đàn kêu lúc dồn dập như mưa rơi, lúc rêu rắt như suối chảy, khi êm đềm như gió thổi, khi thốn thức như tiếng người kể về nỗi oan của mình.

Trên lầu cao nghe được tiếng đàn, công chúa bật lên tiếng nói và xin vua cha cho gặp Thạch Sanh. Trước mặt vua cha, công chúa kể hết sự tình về nỗi oan của Thạch Sanh. Nghe xong, nhà vua tức giận liền hạ chỉ tống Lý Thông vào ngục và truyền lệnh gả công chúa cho Thạch Sanh.

Nghe tin Thạch Sanh cưới công chúa, mười tám nước chư hầu ghen tức kéo quân đến đánh. Quân giặc đồng nghệt vây kín cả thành. Vua sai Thạch Sanh đem quân chống giặc. Trên lầu cao, Thạch Sanh lại lấy đàn ra gảy. **"Đàn kêu bỏ kiếm quăng thương. Ra xe, cưỡi ngựa lên đường về quê"**. Tiếng đàn lúc nỉ non tha thiết, khi đấm ầm thân thương khiến giặc rã rời lui quân về nước.

Được vua cha nhường ngôi, Thạch Sanh chăm lo việc nước. Người người chịu khó làm ăn, nhà nhà yên vui no ấm, đất nước yên vui thái bình.

DỤNG CỤ DẠY HỌC

- Nhạc cụ thanh phách, tambourine;
- Nhạc nền bài hát *Lí cây xanh*.

Nhạc cụ

tem-bơ-rin (tambourine) - rung tem-bơ-rin

• Luyện tập gõ tem-bơ-rin, thanh phách

• Luyện tập mẫu đệm bằng vận động cơ thể

• Thực hành đệm cho bài hát *Lí cây xanh*

Cái cây xanh xanh, thì lá cũng xanh...

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC: Nhạc cụ

Mục tiêu: Sử dụng được tambourine, thanh phách và vận động cơ thể (vỗ tay, vỗ đùi, giậm chân). Biết gõ đệm cho bài hát *Lí cây xanh*.

YCCĐ về năng lực âm nhạc: Bước đầu chơi nhạc cụ đúng tư thế, đúng cách, thể hiện được mẫu tiết tấu theo hướng dẫn của GV, biết sử dụng nhạc cụ để đệm cho bài hát.

Gợi ý:

- GV trình chiếu video biểu diễn nhạc cụ dân tộc trong đó có một số nhạc cụ như: thanh phách, mõ, trống,... yêu cầu HS nhận biết và nêu tên một số nhạc cụ trên.
- GV nên đọc phách theo chữ tiết tấu (nốt đen: ta, nốt móc đơn: ti).
Ví dụ: **đen - đơn đơn - đen - lặng đen** đọc thành **ta - ti ti - ta - um** (um: ngậm môi miệng, không phát ra tiếng)
- GV cần làm mẫu cho HS quan sát trước, sau đó hướng dẫn HS thực hiện các mẫu luyện tập.
- GV tổ chức cho HS thực hành mẫu luyện gõ đệm theo từng nhóm để dễ quan sát và sửa lỗi, sau đó hướng dẫn HS gõ đệm cho bài hát.

Lưu ý: Các bước dạy học theo hướng dẫn ở **Phần một.V.4.2.**

Lồng ghép giáo dục phẩm chất trách nhiệm: có ý thức bảo quản dụng cụ học tập,... cho HS.

GÓC ÂM NHẠC CỦA EM

1. Chọn ra những hình có các bạn nhỏ hoạt động âm nhạc.

a.

b.

c.

2. Em hãy hát và thực hiện lại trò chơi Nu na nu nống.

3. Tạo hai mẫu gõ tiết tấu bằng các nhạc cụ sau:

4. Tạo hai mẫu 5 âm dựa trên kí hiệu nốt nhạc bàn tay sau:

5. Em thích các hoạt động âm nhạc nào trong chủ đề này?

- Hát bài *Lí cây xanh*
- Nghe và vận động theo bài đồng dao *Nu na nu nống*
- Nghe câu chuyện *Tiếng đàn Thạch Sanh*
- Khám phá và thể hiện cách chơi nhạc cụ

ĐÁNH GIÁ

Thể hiện âm nhạc

- Gõ đệm cho bài hát *Lí cây xanh* bằng thanh phách, trống con và vận động cơ thể theo mẫu đã học.

Hiểu biết và cảm thụ âm nhạc

- Quan sát, thực hiện đúng động tác gõ thanh phách, tambourine và vận động cơ thể theo mẫu thực hiện của GV.

Ứng dụng và sáng tạo âm nhạc

- Biết lặp lại có thay đổi mẫu tiết tấu đơn giản theo hướng dẫn của GV.

63

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG: Góc âm nhạc của em

Mục tiêu: Ôn lại các nội dung đã học thông qua các câu hỏi năng lực nhằm giúp phát triển kĩ năng âm nhạc của HS.

Gợi ý:

- GV có thể thực hiện theo nhóm hoặc từng cá nhân, thông qua các câu hỏi trên, GV có thể đánh giá được năng lực của HS sau khi học xong một chủ đề.
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi khác về các vấn đề có trong chủ đề, nên hỏi câu hỏi dạng gợi mở như: Em thích nội dung nào trong bài học? Em có thể làm được hay không?...
- GV có thể đặt thêm một số câu hỏi phẩm chất sau khi học xong chủ đề thông qua nội dung Khám phá, Nghe nhạc, Hát, Thường thức âm nhạc,...

Lưu ý: Các bước dạy học theo hướng dẫn ở **Phần một.V.7.**